

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ёрматов Алишер Ҷолматович дар мавзуи “Таҳқиқи технологияи педагогикаи ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти асосӣ бо оила дар тарбияи худшиносӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст.

Мавзӯи таҳқиқоти интихобнамудаи Ёрматов Алишер Ҷолматович бе шак муҳим ва муҳим буда, ба яке аз масъалаҳои муҳими ҷомеаи муосир–омода ва ба воқеаҳои расонидани хонандагонии муассисаҳои таҳсилоти асосӣ ба тарбияи худшиносӣ, ҳудогоҳӣ ва ҳештаниносии миллӣ бахшида шудааст. Дар рӯҳияи ҳештаншиносӣ тарбия намудану ба воқеаҳои расонидани мактаббачагонии муассисаҳои таҳсилоти асосӣ масъалаи серпахлӯро мураккаб буда, он роҳу воситаҳои гуногун ва корбарии дуру дарозро тақозо дорад. Дар рӯҳияи ҳештаншиносӣ тарбия намудани наврасон аз давраҳои гузаштаи дури ниёгонамон манша мегирад. Ҳанӯз аз давраҳои хеле кӯҳан мутафаккирон, донишмандону адибон ва педагогҳои тоҷику форс (ҳарчанд истилоҳи мушаххаси «педагог» ба маънои томи кунунӣ маъруфият надошт), ба масъалаи тарбияи наслҳои наврас диққат дода, таҷриба, маҳорат, дониш ва осори гаронбаҳои ҳудро сарфи ин намуди тарбия намудаанд. Таърихи зиёда аз ҳазорсолаи адабиёт, тамаддун ва педагогикаи тоҷик тавонист, ки аз қариби ин асрҳо бехтарин ҳислат ва рафтору одоби ба инсонии комил мансубу мутааллиқро тавассути мероси оламшумули фарзандони бофарҳанги ҳеш ба ҷаҳониён муаррифӣ намояд.

Масъалаҳои таълиму тарбияи насли наврас дар рӯҳияи худшиносии ҳудогоҳӣ аз ҷумлаи мушкилоте мебошанд, ки тавачҷуҳи тамоми мақомотҳои давлатӣ, муассисаҳои таҳсилоти касбӣ ва аҳли ҷомеа ба худ ҷалб кардаанд.

Бинобар ин, муаллифи рисолаи илмӣ хеле бамаврид таъкид кардааст, ки тавассути тарбияи ҳештаншиносӣ ва ҳудогоҳии миллӣ, шаҳрванд бояд мутааллиқи миллат, давлати соҳибистиклол, соҳиби Ватан ва ҳукуку озодиҳо будани ҳудро дарк кунад ва онҳоро эҳтиром намояд. Донад, ки вазифаҳои ӯ дар назди давлат, ҷамъият ва оила аз чи иборат аст. Баҳри иҷрои онҳо ҷидду ҷаҳд намояд. Манфиатҳои ҳудро бо манфиати давлат, ҷомеа ва оила пайваستا тавонад. Шаҳрванд бояд қадру қимати ҳудро донад ва онро ҳимоя намояд. Аз миллат, таърих ва фарҳанги он бохабар бошад ва онҳоро гиромӣ донад. Ҳудогоҳӣ аз бедории миллии шаҳрванд ба миён меояд ва ӯро ба сӯи ифтихори миллӣ ҳидоят менамояд. ӯро барои хизмат кардан ба Ватан ва миллат сафарбар мекунад, ба раӣи ӯ ғизои ахлоқию маънавӣ ворид месозад. Шаҳрванди ҳештаншинос ва ҳудогоҳ истиқлолияти давлатии кишвари ҳешро ҷун гавҳараки ҷашм ҳимоя мекунад ва дар ҷодаи ғанӣ гардидани боигарии

моддию маънавӣ ва фарҳангии миллат сахм мегузорад, ифодагари манфиатҳои миллат мебошад.

Вобаста ба андешаву мулоҳизаҳои иброзшуда ба сифати рисолаи илмӣ интихоб намудани мавзӯи **“Таҳқиқи технологияи педагогикаи ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти асосӣ бо оила дар тарбияи худшиносӣ”** Ёрматов Алишер Ҷолматович бамаврид ва саривақтӣ маҳсуб ёфта, мубрами таҳқиқи мавзӯи диссертатсияи муҳаққиқро бозгӯ мекунад.

Дар баробари ин бояд таъкид кунем, ки коркарди ҳамчунин як мавзӯи илмӣ бевосита ба амалишавии талаботи асосии Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаматарафа мусоидат хоҳад кард.

Дар рӯҳияи хештаншиносӣ тарбия намудани мактаббачагони муассисаҳои таҳсилоти асосӣ тавассути шароит ва имкониятҳои зарурӣ барои омодагии босифати мактаббачагон ҳамчун шахсияти ҳақиқатан ҳам ташаккулёфта ва дорои боигарии ғании ба мерос гирифтаи таърихӣ адабӣ ва ахлоқӣ имконпазир мегардонад. Бояд таъкид кард, ки фарзияҳои манзуркардаи муаллифи диссертатсия дар таҳқиқоти диссертатсионӣ тасдиқи бевоситаи худро ёфтаанд.

Навгониҳои илмӣ аз таҳқиқоти бадастовардаи муҳаққиқ дар он аст, ки рисолаи мазкур нахустин таҳқиқоти алоҳида доир ба тарбияи худшиносии мактаббачагони муассисаҳои таҳсилоти асосӣ мебошад. Муаллиф дар он бори аввал дар таърихи педагогикаи халқи тоҷик ақидаҳои педагогии беҳтарин намояндагони классикии тоҷику форс ва муосирро таҳлил намуда, ба ҷиҳати тарбиявии ақидаҳои онҳо диққати маҳсус дода, мақолаю дастурҳои методӣ таҳия намудааст, ки барои тарбияи худшиносии мактаббачагони муассисаҳои таҳсилоти асосӣ, инчунин, баланд бардоштани сифату самаранокии худшиносии хонандагон мусоидат мекунад.

Бояд таъкид сохт, ки мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ аз лиҳози назариявӣ ва амалӣ, сарфи назар аз он ки дар илми педагогикаи тоҷик мавзӯи ба таври мукамал таҳқиқу омӯхтанашуда мебошад, аз ҷониби унвонҷӯй ба қадри кофӣ мавриди омӯзишу таҳқиқ қарор гирифтааст.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаи бадастомадаи таҳқиқот ва тавсияҳои методии он дар амалияи корҳои таълимӣ – тарбиявии ҳама намудҳои мактабҳо, курсҳои баланд бардоштани ихтисоси муаллимони ҷумҳурӣ, машғулияти назариявӣ амалӣ аз курси маҳсуси педагогикаи миллӣ ва таърихи он амалӣ ва татбиқ шудаанд.

Натиҷаҳои рисолаи илмӣ ва тавсияҳои пешниҳодшударо барои донишомӯзии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, коллеҷу литсейҳо, баланд бардоштани сатҳи маърифатнокии падарону модарон вобаста ба масъалаи таълим ва тарбияи худшиносӣ, ҳудогоҳӣ ва хештаншиносии миллӣ, дар донишкадаҳои тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф, дар таҳсилоти баъдидипломи

хатмкунандагони донишгоҳу донишкадаҳо, унвонҷӯёну аспирантон ва дигар кормандони соҳаи илм, ки ба ин мавзӯ сару қор доранд, метавонанд дар мавридҳои зарурӣ мавриди қорбурд қарор диҳанд.

Диссертатсияи мазкур дорои таҳлилҳои назариявӣ методологии ғанӣ буда, дар он мафҳумҳои калидии аз ҷиҳати раванӣ-педагогӣ хеле муфассал таҳлил қарда шудаанд. Мақсад, вазифа, фарзия ва муқаррароти диссертатсия татбиқ ва иҷро гардидаанд. Натиҷаи таҳқиқот фарзияи пешниҳодгардидаро тасдиқ намудааст.

Қобили қайд аст, ки муаллиф дар анҷом додани таҳқиқоти диссертатсионӣ заҳмати зиёд қашааст: миқдори зиёди адабиёт, аз он ҷумла, таҳқиқоти олимони муосири тоҷику хориҷиро мавриди омӯзишу баррасӣ қарор дода, таҳлил намудааст.

Хулоса, қори диссертатсионии Ёрматов Алишер Қолматович қори ба итмомрасидаи илмӣ-таҳқиқотӣ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона дар сатҳи нисбатан хуби илмӣ иҷро қарда шудааст. Натиҷаҳои бадастомада, эътимодноқӣ, хулосаву тавсияҳо аз ҷиҳати илмию-методӣ асоснок қарда шудаанд. Рисола бо миқдори кофӣ бо тавсияву пешниҳодҳои назариявӣ ва амалӣ, мисолҳо ҷадвал ва диаграмаҳо таъмин аст. Диссертатсия ба талаботи тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқ буда, муаллифи он Ёрматов Алишер Қолматович барои дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Доктори илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи
барномасозӣ ванизомҳои зехнии Донишқадгоҳи
байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқорӣ Тоҷикистон

Мирзоев Абдулазиз
Раҷабович

05.09.2022 с.

Суроға: 734025, Душанбе, к. Борбад, 48/5.

Тел: 918636113; E-mail: aziz69@mail.ru

Имзои А. Мирзоев-ро тасдиқ мекунам
Сардори Раёсати кадрҳо ва қорҳои махсуси
Донишқадгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва
соҳибқорӣ Тоҷикистон

Чураев Ш.Н.

05.09.2022 с.